

HETI JELENTÉS – 14/52

Németország Európa beteg embere – [Teljes cikk](#)

Az Európa motorját jelentő német gazdaság, különösen az ipar mélyrepülésben van, miután a működésének alapjai megrendültek. Az ukrajnai háború nyomán Németország elvesztette a hozzáférést az olcsó orosz energiahordozókhoz, miközben a kínai felvevőpiacra is egyre kevésbé számíthat. A súlyosbodó strukturális kihívásokra pedig pártpolitikai okok miatt nem képes választ adni a széttartó gazdaságpolitika. A német gyengélkedés Európa többi részére is kihat, és a belpolitikai feszültségeket is kiélezi.

Címkék: [energiaválság](#) | [európai gazdaság](#) | [német recesszió](#) | [ukrajnai háború](#)

A leggazdagabb országok beleragadtak a „magas jövedelmek csapdjába”? – [Teljes cikk](#)

A közepes jövedelműek csapdája nem csak a fejlődő, hanem a fejlett országokban is megfigyelhető jelenség, ami a G7-országok gazdasági fejlődésének lassulásában is megmutatkozik, különösen a 2008-as pénzügyi válság óta. Ennek fő oka a gyenge termelékenység, és az, hogy a fejlett országok már végrehajtották a könnyebben megvalósítható reformokat. A további növekedéshez bonyolultabb intézkedések kellene, miközben a demokratikus folyamatok és az öregedő népesség hátráltatja azok végrehajtását. Egyes kisebb, jól kormányzott államok, mint Szingapúr vagy Dél-Korea példát mutathatnak a nagyobb fejlett államok számára.

Címkék: [fejlett államok](#) | [G7](#) | [lassulás](#)

Scholz most már módosítaná az adósságszabályokat – [Teljes cikk](#)

Az alkotmányos adósságfékre eredetileg azért volt szükség, hogy megakadályozza a kormányzati túlköltekezést. Robert Habeck zöldpárti gazdasági miniszter a szabályok módosítása mellett, míg Christian Lindner liberális pénzügyminiszter ellene érvel. Olaf Scholz eddig elutasította az adósságszabályok módosítását, mostanra azonban szerinte is meg lehetne vitatni, hogy a jelenlegi formájukban még mindig megfelelnek-e a célnak. A pálfordulása mögött leginkább politikai szándék húzódik: szüksége van a Zöldek támogatására, hogy megtarthassa a kancellári széket.

Címkék: [adósságfékkrisis](#) | [Németország](#) | [Olaf Scholz](#)

A jegybank vezérét nem lehet csak úgy börtönbe zárni – [Teljes cikk](#)

Donald Tusk egyre megkérdőjelezhetőbb eszközökkel takarít kormányalakítása óta. A miniszterelnök nem is titkolva politikai bosszúszomját, minden lehetőséget megragad, hogy kirúgja a közintézményekből azokat a vezetőket és munkavállalókat, akik megítélése szerint elődje, Mateusz Morawiecki pártja, a Jog és Igazságosság révén kerültek pozícióba. A média „megtisztítása” után a kormány most a Lengyel Nemzeti Bank vezérének, Adam Glapińskinak a menesztését és bíróság elé állítását követeli. Az indítvány azzal vádolja Glapińskit, hogy mandátuma alatt a volt kormány utasításai szerint járt el, ezzel pedig súlyosan megsértette a jegybank függetlenségét.

Címkék: [EKB](#) | [IMF](#) | [lengyel jegybank](#)

Gentiloni: Mi a jobb egy hitelnél? Két hitel! – [Teljes cikk](#)

Paolo Gentiloni, az Európai Bizottság gazdasági és pénzügyi biztosa még huszonkettőre is lapot húzna, már ha hitelről van szó. Az Európai Unió még fel sem használta a 2020-ban – részben a volt olasz miniszterelnök javaslatára – felvett 800 milliárd eurós kölcsönt, most egy újabb eladósodás felé terelné az uniót a kutatás-fejlesztési és innovációs szektor ösztönzése céljából.

Címkék: [eladósodás](#) | [Európai Bizottság](#) | [hitel](#) | [K+F](#) | [Next Generation EU](#) | [Paolo Gentiloni](#)

Egyiptom elkerülte a gazdasági összeomlást? – [Teljes cikk](#)

Egyiptom elkerülte a gazdasági összeomlást, és márciusban néhány hét alatt kilábalt az elmúlt évtizedek legsúlyosabb valutaválságából. A gyors fordulat az Egyesült Arab Emírségekkel kötött 35 milliárd dolláros turizmusfejlesztési megállapodással kezdődött, ami további dollárinfúziót hozott. Emellett az egyiptomi jegybank jelentős kamatemelést jelentett be, és megnyílt az út az IMF kibővített hitele és az EU támogatása előtt. Mindez hatással van Egyiptom regionális befolyásának hosszú távú dinamikájára és kapcsolatára Európával, valamint a szomszédos országokkal.

Címkék: [Egyiptom](#) | [kilábalás](#) | [válság](#)

Európa szembesítése: India kiállása Abu-Dzabiban – [Teljes cikk](#)

India a WTO miniszteri találkozásán megakadályozta a halászati támogatások reformjáról, a digitális szolgáltatások nemzetközi vámmoratóriumáról és a nemzetközi tőkebefektetések áramlásának elősegítéséről szóló megállapodást. Újdelhi többek között azzal indokolta például a zöld kereskedelmi intézkedések ellenzését, hogy csupán „greenwashing” történik a protekcionista európai kereskedelmi politika elkendőzése érdekében. A kemény fellépés jelzi, hogy immár a feltörekvő gazdaságok is kiállnak a saját érdekeikért, és hogy Európának egyre jobban oda kell figyelnie a globális déllel való kapcsolatépítésre.

Címkék: [Európai Unió](#) | [feltörekvő országok](#) | [India](#) | [világkereskedelem](#)

Áldássá vagy átokká válik a szegény dél-amerikai ország olajvagyon? – [Teljes cikk](#)

Kevesebb mint egy évtizede hatalmas olajlelőhelyet találtak Guyana tengerpartjainál, amely révén a szegény dél-amerikai ország a húsz legnagyobb kőolajtartalékkal büszkélkedő állam közé katapultálta magát. E szerint egy guyanai polgár elméletben gazdagabb, mint egy szaúdi. Hogy ez átok lesz-e vagy áldás, még korai lenne megmondani: lehet ebből egy tudatos, tervezett, kiszámítható fejlődés, de akár a gazdagság fokozatos felélése és elherdálása is.

Címkék: [Dél-Amerika](#) | [fekete arany](#) | [Guyana](#) | [olajkitermelés](#)

A geopolitika a kereskedelem fölé kerekedhet – [Teljes cikk](#)

A világkereskedelem teljes átrendeződését tapasztalhatjuk az elmúlt években. A geopolitikai távolság egyre inkább meghatározza az országok kereskedelmi kapcsolatait, ennek köszönhetően az egymástól távoli államok egyre kevésbé kereskednek egymással. A többnyire a fejlődő országok közé tartozó közvetítő államok lehetnek a folyamat fő nyertesei, amelyek ennek köszönhetően a beáramló külföldi tőkebefektetésekből a korábbiánál jóval nagyobb szeletet hasíthatnak ki.

Címkék: [blokkosodás](#) | [értékláncok](#) | [geopolitikai távolság](#) | [koncentrált termékek](#) | [világkereskedelem](#)

Egyre több céget érint a zöldátállás, a kormányzat több eszközzel segít – [Teljes cikk](#)

Sokkal verseny- és exportképeőbb, valamint jobban és olcsóbban finanszírozható vállalatokat eredményezhet az, hogy már 2023 decemberében megszületett itthon a céges fenntarthatóságot zászlajára tűző ESG-törvény – véli a Szabályozott Tevékenységek Felügyeleti Hatóságának (SZTFH) ESG-igazgatója. Molnár Csaba Gábor szerint fokozatosan – és a hivatal által ellenőrzött módon – terjeszti ki a szabályozás a fenntarthatósági megfelelések rendszerét. Ez időt ad a felkészülésre a magyar cégeknek, ám a piaci igényeket és az uniós jogalkotást követve 2-3 éven belül beszállítói értéklánc alapú ESG-beszámoló nélkül már a középvállalatok, fenntarthatósági riport nélkül pedig a kisebb beszállítók sem lesznek eléggé versenyképesek az EU-ban.

Címkék: [ESG](#) | [Európai Unió](#) | [fenntarthatóság](#) | [szabályozás](#) | [SZTFH](#) | [zöldátállás](#) | [zöldenergia](#)

Big Oil: ma már nem zöldül tovább – [Teljes cikk](#)

A világ legnagyobb olajcégei (élükön az amerikai Big Oil vállalatokkal) meg sem próbálják elérni a Párizsi Megállapodás klímacéljait – annak ellenére, hogy kommunikációjuk eddig végig a széndioxid-kibocsátás csökkentéséről szólt. Az ExxonMobil kitermelői üzletágának vezetője egyenesen úgy fogalmazott: „Az a brutális igazság, hogy a világ még nincs felkészülve erre. A nagy ügyfelek nem hajlandók fizetni az extra átállási költségeket, a fogyasztók pedig nem tudják. Lehet egész nap zöldszervezetekkel vitatkozni, de ezek a tények”. A Big Oil szerint tehát nem azért nagy a kereslet, mert ők többet termelnek, hanem azért termelnek többet, mert nagy a kereslet.

Címkék: [Big Oil](#) | [fosszilis energia](#) | [megújuló energia](#) | [zöldátállás](#) | [zöldenergia](#)

Új szintre lép a nagy orosz–iráni terv, a „gáz-OPEC” megvalósítása – [Teljes cikk](#)

Újabb együttműködési megállapodások születtek Moszkva és Teherán között, amelyek egy „gázkartell” megvalósítását célozzák. Oroszország a zöldátállás miatt növekvő gázigény láttán felismerte, hogy az energiaszektor ezen területének uralása a következő tíz-húsz évben a hatalom biztosításának egyik kulcsa lehet. Oroszország, Irán és Katar együttesen a világ gáztartalékának 60 százalékával rendelkezik, a tervezett „gáz-OPEC” 11 tagja pedig együttesen a globális tartalékok 71 százalékával rendelkezne. A cél továbbá, hogy az orosz földgázkínálat kiegészüljön és egyesülhessen a közel-keleti államokéval, így minél szélesebb körű függőséget kialakítva, ezért a Gazprom igyekszik minden anyagi forrást biztosítani az iráni kapacitások fejlesztéséhez.

Címkék: [„gáz-OPEC”](#) | [földgázpiac](#) | [GECF](#) | [Irán](#) | [orosz földgáz](#) | [zöldátállás](#) | [zöldenergia](#)

Mitől lett pár év alatt Kína a világ legnagyobb autóexportőre? – [Teljes cikk](#)

Több tényező egyszerre játszott Kína kezére a globális autópiacon. Van olyan ország, ahol egyetlen év alatt 250 százalékkal nőtt az ázsiai államból érkező import. A trón elfoglalásához persze kellett az ukrajnai háború is – Peking pedig kihasználta az óriási piaci rést.

Címkék: [BYD](#) | [CATL](#) | [globális autópiac](#) | [kínai elektromos jármű](#)

Törölte hírhedt feketelistáját Ukrajna – [Teljes cikk](#)

Felszámolta a „háborús szponzorok listáját” Kijev, amelyet a szerinte oroszbarát nyugati vállalatok, köztük az OTP megszegényítésére használt. A lépés arra utal, hogy Kijev – megijedve a segélyek akadozásától – az agresszív kommunikáció helyett ismét a kérések korszakába lép.

Címkék: [OTP](#) | [ukrajnai háború](#) | [ukrán feketelista](#)

Az amerikai képviselőház szünetre ment, Ukrajnát segély nélkül hagyva – [Teljes cikk](#)

Hosszú, kéthetes szünetre mentek az Egyesült Államok kongresszusának képviselői, miután nagy nehezen megszavazták az átmeneti, 1200 milliárd dolláros kormányzati költségvetést. Ugyanakkor a zárásig továbbra sem sikerült lenyomni a republikánusok torkán, hogy napirendre vegyék a 60 milliárd dolláros ukrán hadisegélyt is magában rejtő csomagot, így Kijev változatlanul csupán a Pentagon ládájában maradt maradék néhány száz millió dollárral tud kalkulálni.

Címkék: [republikánus párt](#) | [ukrajnai háború](#) | [ukrán segély](#) | [USA kongresszus](#)

Macron most békejobbot nyújt Putyinnak – [Teljes cikk](#)

Több mint egy hónapja hangzott el Macron megállapítása, hogy a Nyugatnak katonákat kell küldenie Ukrajnába, most pedig arról beszél, hogy a nyári olimpia ideje alatt a fegyvereknek hallgatniuk kell. Még a nyugati hírmagyarozók is úgy értékelik Macron közelmúltban tett megnyilvánulásait, hogy azok komoly szereptévesztésről tanúskodnak.

Címkék: [diplomácia](#) | [Macron](#) | [ukrajnai háború](#) | [választások](#)

Török vélemény Európa és a világ fegyverkezéséről – [Teljes cikk](#)

Úgy tűnik, Európa már a saját fegyverkezését és fegyverexportját helyezi előtérbe – állítja Murat Aslan, a Hasan Kalyoncu Egyetem tudományos főmunkatársa. Ankara védelmi exportja az elmúlt négy évben megduplázódott. Aslan azonban azt is kiemeli, hogy Törökország még mindig egy hosszú út kezdeti szakaszában tart, amelynek célja, hogy önellátó legyen a védelmi iparban, és hogy az ezt támogató technológiáit nemzetivé tegye, hogy ezáltal saját készleteit maga állítsa elő. Törökország tehát csökkenti a külföldi forrásoktól való függőségét, és megoldást keres a titkos embargókkal szemben.

Címkék: [Európa](#) | [fegyverreladás](#) | [fegyverkezés](#)

Franciaország ráparancsol a fegyvergyártóira, hogy Ukrajnának dolgozzanak – [Teljes cikk](#)

A párizsi kormány megfogadta Josep Borrell, az EU külügyi és biztonságpolitikai főképviseleljének tanácsát, és hatalmi szóval nyúl bele a hadiipar exportpolitikájába. Sébastien Lecornu francia védelmi miniszter kijelentette: készen áll arra, hogy a jog adta hatalmát felhasználja egyes vállalatok ipari kapacitásainak lefoglalására, vagy megszabja a fegyvergyártóknak, milyen ütemben dolgozzanak és mely megrendeléseket kezeljék prioritásként – különös tekintettel Ukrajnára.

Címkék: [Emmanuel Macron](#) | [fegyverszállítás](#) | [Josep Borrell](#) | [ukrajnai háború](#)

Oroszország épp tönkreveri az ENSZ szankciós rendszerét – [Teljes cikk](#)

Erősödik a kapcsolat Moszkva és Phenjan között: a fegyverekért cserébe ömlik a kőolaj Észak-Koreába. Elméletileg Oroszország az ENSZ-retorziók miatt ezt nem tehetné meg. Az, hogy mégis megteszi, kétségbe vonja a büntetőintézkedések hatékonyságát.

Címkék: [ENSZ-szankciók](#) | [fegyverszállítás](#) | [orosz kőolaj](#) | [ukrajnai háború](#)

Osztódással szaporodó harci drónt fejlesztett Kína – [Teljes cikk](#)

A beszámolók szerint Kínának sikerült szintet lépnie a harci drónok területén. Új modelljük a levegőben, támadás közben képes hat külön drónná szétválni. Amennyiben a tömeggyártást is meg tudják kezdeni, az óriási kihívást okoz majd a légvédelmi rendszereknek.

Címkék: [hadiipar](#) | [harci drón](#) | [technológia](#)

A Nyugat továbbra is igényli az orosz titánt – [Teljes cikk](#)

A Nyugat egyes termékek esetében még mindig Oroszországtól függ. Klasszikus példája ennek a titán, amelyet mind az Egyesült Államok, mind az Európai Unió bőszen vásárol, annak ellenére, hogy egészen mást kommunikálnak. Szankciókat mindenesetre óvatosságból ki sem vetettek rá.

Címkék: [orosz export](#) | [szankciós politika](#) | [titán](#)

Társadalom és technológia

Folytatódik a chipháború: Kína rendelettel mért csapást a nyugati gyártókra – [Teljes cikk](#)

Az amerikai korlátozásokra válaszul és a teljes önellátást megcélzó stratégia részeként Kína lecserezné számítógép- és szerverparkjának azon elemeit, amelyek külföldi technológiával készültek. Erről már rendelet is született egy, a használható processzorokat és szervereket tartalmazó lista mellékletével. Bár a megvalósítás nem lesz zökkenőmentes, már meg is kezdődött, ez pedig súlyos csapás a nyugati chipgyártóknak, például az Intelnek és az AMD-nek. A két vállalat legnagyobb piaca ugyanis tavaly Kína volt: előbbi 54 milliárd dolláros bevételének a 27, míg utóbbi 23 milliárdos bevételének a 15 százalékához járult hozzá az ázsiai ország.

Címkék: [chipgyártás](#) | [chipháború](#) | [Kína](#) | [Kutatás-fejlesztés](#) | [önellátás](#) | [USA](#)

A humanoid robotok globális piaca 2035-re elérheti a 38 milliárd dollárt – [Teljes cikk](#)

A humanoid robotok globális piaca 2035-re elérheti a 38 milliárd dollárt, ami a korábbi becslés több mint hatszorosa. A változást a mesterséges intelligencia gyors fejlődése fűti, és mivel a humanoidok rugalmasak és képesek alkalmazkodni az összetett munkafolyamatokhoz, így tovább növelhetik az ipari automatizálást. Még nincs domináns ország a feltörekvő ágazatban, de Kínában már a gyártás 70 százalékát gépek végzik. A humanoidok iránti potenciális kereslet leginkább a bányászatban, a katasztrófaelhárításban, az atomreaktorok karbantartásában és a vegyiparban, valamint bizonyos hiányszakmákban prognosztizálják.

Címkék: [humanoid robotok](#) | [mesterséges intelligencia](#) | [munkaerőpiac](#)

Fontos határozatot fogadtak el a mesterséges intelligenciáról – [Teljes cikk](#)

A világ országait összefogó szervezet először foglalt állást az új technológia kérdésében. A biztonságos és megbízható mesterséges intelligenciáról szóló új nyilatkozatot minden tagállam támogatta, és felszólítja az ENSZ tagállamait, hogy biztosítsák a biztonságos és megbízható mesterséges intelligencia használatát, amelyet felelősséggel kell fejleszteni, és amely tiszteltben tartja az emberi és a nemzetközi jogokat.

Címkék: [ENSZ](#) | [határozat](#) | [mesterséges intelligencia](#)

Kié is a Hold? – kezdődik a Föld útitársának kiaknázása – [Teljes cikk](#)

Az idén minden eddiginél több Hold-expedíció veszi kezdetét. A nemzeti űrügynökségek mellett már a magáncégek is eljuttatják eszközeiket a Föld útitársára nem a tudományos érdeklődés, hanem az üzleti haszonszerzés céljából. Szakértők arra hívják fel a figyelmet, hogy az évtizedekkel ezelőtt elfogadott nemzetközi szabályozás hiányos, és számtalan vitás helyzetet szíthat.

Címkék: [Hold](#) | [holdprogram](#) | [NASA](#) | [nemzetközi jog](#) | [űrprogram](#) | [Űrverseny](#) | [világűr](#)

Vizsgálatot indított az EU a nagy techcégek ellen – [Teljes cikk](#)

Az EU azt vizsgálja, hogy a nagy techvállalatok betartják-e azon új szabályokat, amelyek szerint a saját alkalmazásaikat nem részesíthetik előnyben. A vizsgálatok a digitális piacokról szóló törvény hatálya alá tartoznak, amely a legnagyobb online platformok dominanciája ellen hivatott fellépni. Az Európai Bizottság nem tartja elégnek a nagy techcégek változtatásait, ők azonban meg vannak győződve arról, hogy eleget tesznek a törvénynek.

Címkék: [DMA](#) | [EU](#) | [törvény](#) | [vizsgálat](#)

Hazai helyzetjelentés

5

Nagy Márton: 2025-re állítható helyre a 4 százalékos gazdasági növekedés – [Teljes cikk](#)

Nagy Márton nemzetgazdasági miniszter, valamint Fábián Gergely iparpolitikáért és technológiáért felelős államtitkár bemutatta a kormány új versenyképességi stratégiáját. A tárcavezető a 2030-ig előrettekintő tervzet bemutatása során hangsúlyozta, hogy a gazdaságot és a versenyképességi kérdéseket nem szabad felülről szemlélni, konkrét intézkedésekre van szükség, amelyekre a vállalatoknak kell javaslatokat tenni.

Címkék: [gazdaságfejlesztés](#) | [magyar ipar](#) | [növekedés](#) | [versenyképesség](#) | [zöldenergia](#)

Közel 1,8 milliárd forintnyi ösztámogatást írtak jóvá a babakötvények után – [Teljes cikk](#)

Jóváírták a Kincstárban vezetett Start-számlákon az éves állami támogatást. Ez az összeg csaknem 1,8 milliárd forint volt a 190 ezer, Babakötvénnyel rendelkező gyermeknek a tavalyi befizetések után. A maximális évi 12 ezer forint állami hozzájárulás azoknak jár, akik egy év alatt legalább 120 ezer forintot tesznek félre gyermeküknek ebben a megtakarítási formában.

Címkék: [babakötvény](#) | [értékpapírok](#) | [Magyar Államkincstár](#) | [Start-számla](#)

A téli hónapokban tovább javultak a magyar foglalkoztatási mutatók – [Teljes cikk](#)

A foglalkoztatás továbbra is magas szinten áll, februárban 4,723 millió főt tett ki, míg a magasabb megbízhatóságú háromhavi mozgóátlag a téli hónapokban 4,721 millió fő volt – írta a Központi Statisztikai Hivatal jelentését kommentálva Molnár Dániel, a Makronóm Intézet senior elemzője.

Címkék: [foglalkoztatás](#) | [munkaalapú társadalom](#) | [munkaerőpiac](#) | [munkahelyek](#)

Februárban is növekedni tudott a hazai turizmus – [Teljes cikk](#)

Az év második hónapjában is szépen teljesített a turizmus, tavalyhoz képest 18,9 százalékkal több vendégéjszakát töltöttek el a magyar szálláshelyeken. Mindebben szerepet játszott hazánk kedvező nemzetközi megítélése, amelynek köszönhetően az Európából érkezők száma 28,3 százalékkal bővült és az Észak- és Dél-Amerikából érkezők száma is növekedett.

Címkék: [KSH](#) | [külföldi vendégéjszakák](#) | [szálláshelyek](#) | [turizmus](#)

Az átlagbér és a reálkereset is nőtt januárban – [Teljes cikk](#)

Januárban 14,6 százalékkal (77 ezer forinttal), 605 ezerre emelkedett a bruttó átlagkereset, miközben a nettó értéke 400 ezer forint felett alakult. A KSH friss adataiból az is kiderült, hogy a januári 3,8 százalékos infláció mellett a reálkereset értéke ismét 10,4 százalékkal nőtt.

Címkék: [béremelés](#) | [KSH](#) | [reálkeresetek](#)

Aktuális gazdasági és geopolitikai összefüggések vezetői elemzése és előrejelzése

ELINDULT A VERSENY EURÓPA FELFEGYVERZÉSÉÉRT

Az ukrajnai háború fegyverkezési hullámot robbantott ki Európában. Az eddig többnyire amerikai fegyverekre támaszkodó európai hadseregek (1. ábra) számára új alternatívát jelenthetnek az egyre jobban teljesítő európai gyártók termékei, a kontinens hadiiparának pedig az EU is intézményesített támogatási háttérrel igyekszik biztosítani. Az európai gyártási kapacitások azonban egyelőre nem tudják kielégíteni a keresletet, így jelenleg nem reális az, hogy kontinensünk javarészt európai haditechnikával legyen felfegyverezve.

Az ukrajnai háború egy leépült hadiipar mellett érte Európát

Az orosz–ukrán háború kitörése a politikai napirend központi témájává tette Európa felfegyverzését, mivel ráébresztette az EU-t arra, hogy fennáll egy kiterjedt európai szárazföldi háború lehetősége. **Az, hogy az unió [közel sem volt képes eleget tenni korábbi ígéretének](#), miszerint 1 millió lövedéket szállít 2024. március végéig Ukrajnának, rámutatott arra, hogy a sok éven át elhanyagolt védelmi ipar milyen állapotba is került valójában.** A nemrég még temetett NATO a háború nyomán új legitimitást szerzett magának Európa Oroszországgal szembeni védelmének szerepében. Az európai NATO-tagállamok **az elmúlt évtizedekben viszonylag keveset költöttek biztonságuk garantálására, ehelyett inkább az USA-nak [szervezték ki](#) a védelmüket.** **Az elmúlt 5 évet vizsgálva az amerikai szállítmányok az európai országok fegyverimportértékének több mint felét teszik ki még Oroszország adatait figyelembe véve is (1. ábra).** A NATO-tagállamok többségének az USA a fő beszállítója, sok esetben 80 százalékos részesedéssel, amelyet Németország, Dél-Korea és Franciaország követ. Habár Európa jelenleg 56 milliárd dolláros elmaradásban van a NATO által előírt, a GDP 2 százalékát kitevő védelmi ráfordítási célhoz képest, **a kontinens országainak egyre nagyobb hányada – köztük hazánk is – elérte a NATO-célokat.**

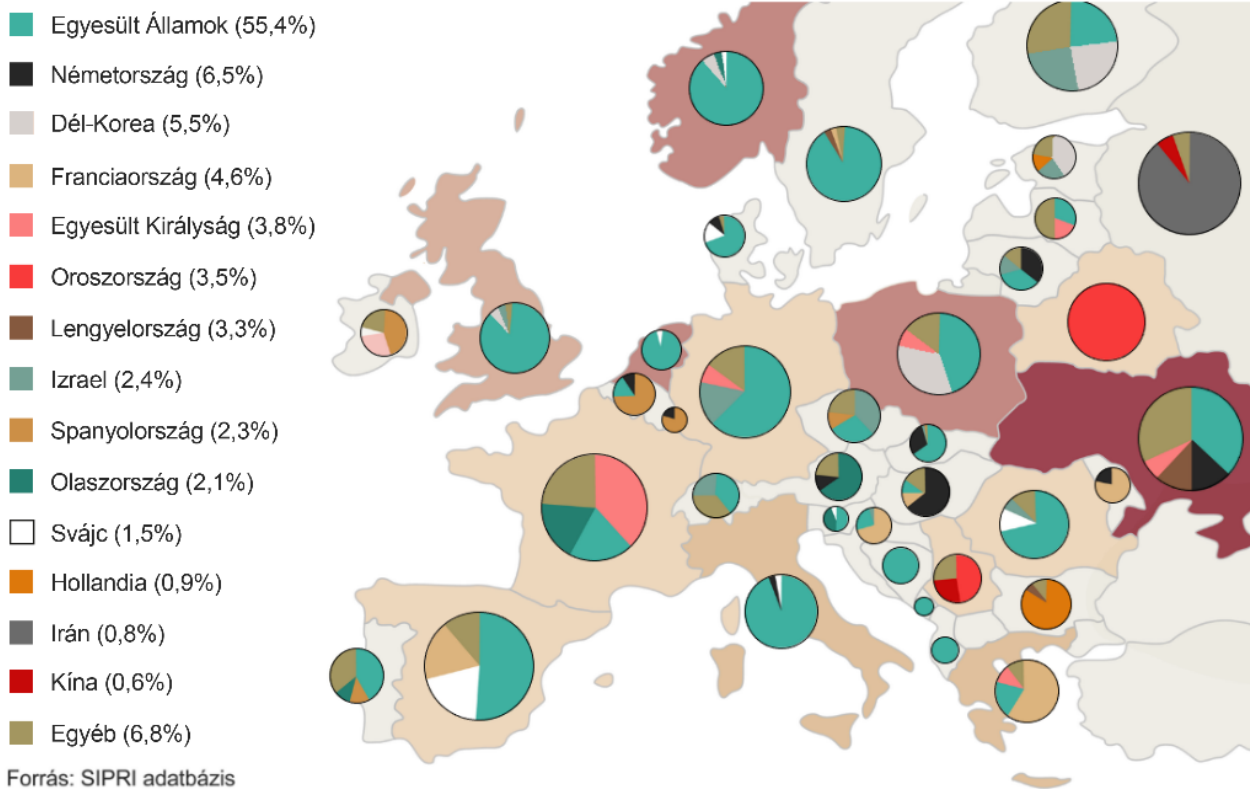
Európa ismét gőzerővel fegyverkezik

A globális védelmi kiadások tavaly rekordszintre, [2,2 ezer milliárd dollárra](#) nőttek, és Európában is a hidegháború óta nem látott magasságba, 388 milliárd dollárra emelkedtek. **Az ukrajnai háború kitörése után felpörgött az európai fegyvergyártás és -vásárlás, az hadiipar pedig [szárnyalásnak indult.](#)** **Az USA továbbra is a világ legnagyobb fegyverexportőre, részesedése az európai fegyverbehozatalból ráadásul 2019–23-ban 55 százalékot tett ki, szemben a korábbi, 2014–2018-as időszak 35 százalékával.** Habár Franciaország fegyverexportja kiemelkedik – a 2019-2023 közötti időszakban 47 százalékkal haladta meg a francia fegyverexport az azt megelőző 2014-2018 közötti időszak értékét, és Oroszországot is megelőzve először vált a második legnagyobb fegyverexportőrré (2. ábra) –, a szállítmányok 76 százaléka Ázsiába és Észak-Afrikába irányul.

A geopolitikai viharok mellett az európai kormányok védelmi kiadási kötelezettségvállalásai szintén felkeltették az érdeklődést a szektor iránt, így **a kontinens hadiipari vállalatainak részvény-növekedései még az amerikai riválisaikét is felülmúlják (3. ábra).** Azért a tengerentúli cégeket sem kell féltetni: Németország például [100 milliárd eurós haderőfejlesztési](#) programot indít, amelynek nagy része amerikai F–35-ös vadászgépek és szállítóhelikopterek megvásárlására fog irányulni. **Magyarország tudatos stratégiával már 2016-ban megkezdte a honvédelem jelentős fejlesztését** a Zrínyi Honvédelmi és Haderőfejlesztési Program keretein belül, amely nagyszabású védelmiipari beruházásokat ösztönöz hazánkban. Ezek közül is kiemelkedik a termelést 2024 második felében megkezdő [várpalotai lőszer- és robbanóanyaggyár](#), amely kontinensünk egyik legnagyobb ilyen létesítménye lesz, és európai szinten is képes lesz számottevően csökkenteni a külső függőséget.

1. ábra: az európai országok fegyverimportja származási ország szerint (2019-2024)

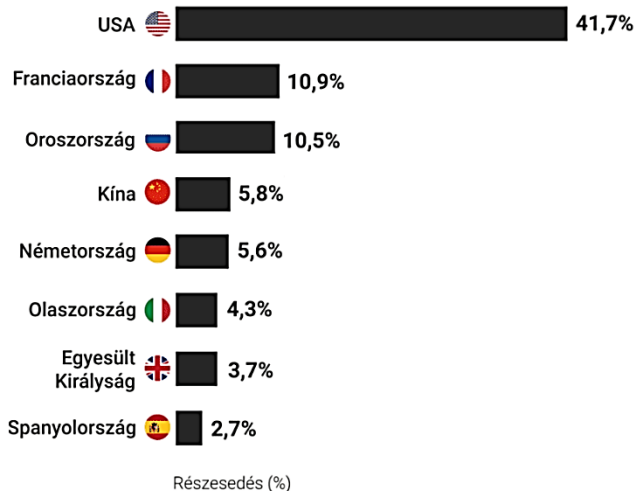
Fegyverimport volumen (millió USD) 0 7000

2. ábra: a világ legnagyobb fegyverexportőrei

Részesedés a globális fegyverexportból 2019 és 2023 között (%)

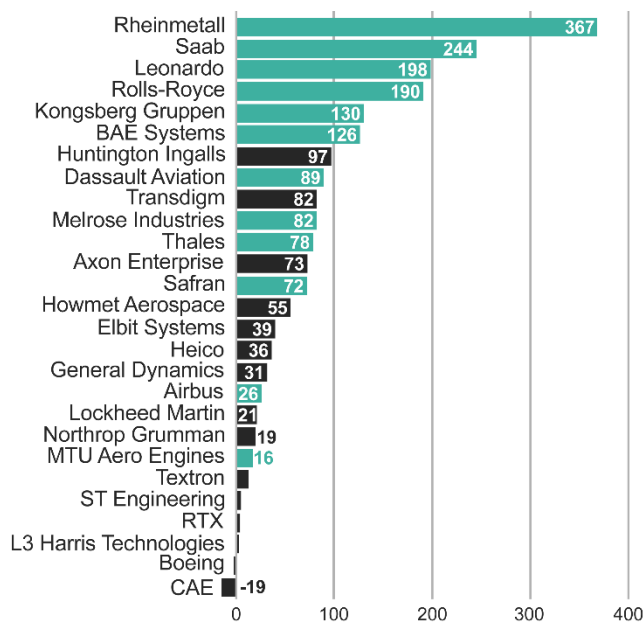
■ Részesedés a globális fegyverexportból

A vételártól független fegyverreladás mérete/értéke alapján.
Forrás: SIPRI

3. ábra: Az MSCI Globális Űrrepülési és Védelmi Index részét képező vállalatok részvényárfolyamának változása 2022. január és 2024. február között (%)

■ európai ■ egyéb

Forrás: Financial Times, MSCI

MAKRONÓM HETI ELEMZÉS

2024. 04. 03. / 14. hét

Az európai országok hadianyagkészletei jelentősen megcsappantak az Ukrajnának nyújtott adományok miatt, ezeknek a pótlása pedig főként az európai gyártók feladata. A Rheinmetall például [új gyárat tervez nyitni](#) Németországban, amely teljes kapacitáson 200 ezer darab tüzérségi lövedéket lesz képes előállítani évente. A robbanó- és hajtóanyagok szállítói, köztük a brit Chemring és a francia Eurengo szintén nyertesek a fegyverkezésnek. Habár a svéd Saab főként a Gripen vadászgépeiről híres, olyan egyéb fegyverekre is nagy a kereslet, mint a páncéltörő rakétái vagy a légvédelmi radarjai. **Európa legnagyobb rakétagyártója, az MBDA pedig tavaly [rekordmennyiségű megrendelést](#) (28 milliárd eurót) könyvelhetett el,** amely fele-fele arányban oszlik meg a belföldi piac – azaz Nagy-Britannia, Franciaország, Németország, Olaszország és Spanyolország – és az exportügyletek között.

Az EU igyekszik keretet teremteni a hadiipari fejlesztéseknek

Körvonalazódni látszik egy olyan elképzelés, amely szerint az EU a NATO befektetési és beszerzési ágaként lépne fel: míg az előbbi biztosítaná a forrásokat egy saját védelmi költségvetés létrehozásával, utóbbi szabványokat és beszerzési célokat határozná meg. Első lépésként az Európai Bizottság március közepén bejelentett egy [500 millió eurós](#) támogatási csomagot, a [lőszergyártás támogatásáról szóló törvényt \(ASAP\)](#), amelynek célja a fegyvergyártási programok felgyorsítása azáltal, hogy kifizeti a hadianyagok gyártási költségeinek akár a 45 százalékát. Az ASAP keretében 15 országban 31 projekt kapott támogatást. Amennyiben sikerül az uniós termelés évi 2-2,5 millió tüzérségi lövedékre feltornászni, akkor az EU termelése arányossá válhat Oroszországgal – utóbbi jelenleg évi [3 millió darabot](#) képes gyártani. **A tervek ambiciózusak, de a valóság kiábrándító:** az EU március végéig 1 millió lövedék szállítását ígérte Ukrajnának, azóta azonban világossá vált, hogy [ez nem fog megvalósulni](#), és jó, ha a beígért mennyiség felét teljesíteni tudja. **Habár az EU igyekszik a fegyveriparát [hadigazdasági módba](#) állítani, a finanszírozás továbbra is kérdéseket vet fel.**

Ezen a helyzeten szeretne változtatni a márciusban elfogadott új [európai védelmi ipari stratégia](#) (EDIS), amelynek célja, hogy érzékeny, rugalmas, egységesebb és a fegyverimportra a jelenleginél kevésbé rászoruló európai védelmi ipar alakuljon ki. **Legfőbb célja, hogy 2030-ra az unión belüli védelmi ipari kereskedelem értéke az EU teljes védelmi piacának 35 százalékára növekedjen, és hogy 2030-ra az uniós országok védelmi beszerzéseinek legalább az 50 százaléka az európai védelmi technológiai és ipari bázisból származzon.** Cél továbbá, hogy a tagállamok a védelmi felszerelések legalább 40 százalékát együttműködve szerezzék be.

Európa továbbra is importra szorul, a fegyverkezés pedig veszélyekkel is jár

A stratégia azonban túlságosan optimista az európai védelmi ipari kapacitások tekintetében: bár a lőszergyártás az elmúlt két évben jelentősen nőtt, még mindig messze elmarad a kereslettől. Az elmúlt években ráadásul hatalmas mértékben, [94 százalékkal](#) megnöttek a EU-n kívülről, elsősorban az Egyesült Államokból származó fegyverimportok – egészen 78 százalékra –, ami teljesen szembemegy az uniós célokkal.

Látható tehát, hogy bár a védelmi képességek függetlenedésére való törekvés jelen van az EU-s stratégiában, az európai gyártás még nem képes kielégíteni a saját keresletét. A folyamatban lévő kapacitásbővítések ellenére jelenleg továbbra sem reális, hogy kontinensünket kizárólag európai fegyverekkel ütőképesen fel tudjuk vértetni, így a külső kitettség egyelőre velünk marad.

IA MAKRONÓM INTÉZETRŐL

A Makronóm Intézet 2020-ban azért jött létre, hogy a patrióta és pragmatikus gazdaságpolitikai szemlélet kiterjesztésének motorja legyen, a magyar gazdaság fejlődése iránt elkötelezett kutatóknak és kutatásoknak otthont, megjelenési felületet biztosítson.

A gazdaság működéséről, pillanatnyi állapotáról minden korábbinál több és részletesebb adat áll rendelkezésünkre. Ez lehetővé teszi, hogy a múltbeli történéseket megértsük, a jelenben pontos képet alkossunk a nemzetgazdaságról és megértsük a hazai, valamint nemzetközi fejlődési irányokat. Hisszük, hogy az adatok elemzése csak akkor vezet az igazság közelébe, ha részrehajlás nélkül, de nem cél- és érzelemmentesen tekintünk az eredményekre.

A Makronóm Intézet feladatának tekinti a hazai gazdaságpolitika eredményeinek közérthető formában történő bemutatását, annak céljait az adat- és értékalapú elemzés módszereivel kívánja támogatni.